

Dosarul nr. 1ra-4/2020
(nr. 1ra-981/2019)

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

21 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh, Iurie Bejenaru,

juducând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Maxim Gropa și avocatul Igor Stratan în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019 în cauza penală, în privința lui

*Rusu Vasile XXXXX, născut la XXXXX,
domiciliat în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 19.04.2016 până la 22.10.2018;

Instanța de apel de la 17.12.2018 până la 30.01.2019;

Instanța de recurs de la 10.07.2019 până la 21.01.2020.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 22 octombrie 2018, inculpatul Rusu Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Vasile Rusu deținând funcția de judecător al Judecătoriei Strășeni în perioada ianuarie - martie 2014, și respectiv, fiind în funcție de demnitate publică, a săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 307 alin. (2) lit. c) Cod penal, adică pronunțarea cu bună-știință a unei hotărâri contrare legii. în următoarele circumstanțe:

În perioada anilor 2012 - 2014 de către persoane la moment neidentificate, care. în scopul obținerii actelor de stare civilă ce atestă faptul apartenenței la statul Republica Moldova și anume, faptul nașterii, căsătoriei a persoanei pe teritoriul actualei Republici Moldova. în perioada anilor 1918-1940 în perioada 1941-1944. fiind

în componența României, acte necesare pentru dobândirea precum și redobândirea cetățeniei României din numele cet. Ucrainei și Federației Ruse, de facto, fără careva temei legal, doar în baza unor copii de pe acte cu date denaturate (ex. certificate de cununie și botez, avizul OSC F 28). prin intermediul avocaților angajați, au fost înaintate în adresa Judecătoria Strășeni și admise ilegal peste 70 de cereri privind constatarea faptelor care au valoarea juridică și anume, constatarea faptului nașterii și căsătoriei rudelor potenților pe teritoriul actual al Republicii Moldova.

Astfel, la 16.01.2014 și la 24.01.2014 de către avocatul Dorel Turcanu la solicitarea persoanei pe numele lui Nicolai Panin la moment neidentificată, au fost întocmite și depuse la Judecătoria Strășeni, instanța indicată de către ultimul, 11 cereri din numele cetățenilor Ucrainei și ai Federației Ruse. M. Iagupov. A. Colomieț. A. Goncearova. A. Malieovscaia. V. Ustinenco. A. Nicolaev. A. Nicolaev. A. Fomicev. S. Spițîn. V. Fedorenco. F. Savcenco și I. Cotlova pentru constatarea faptelor ce au valoare juridică, faptul nașterii și încheierilor căsătoriilor ascendenților petiționarilor pe teritoriul actual al Republicii Moldova, la cerere fiind anexate doar copiile actelor, care au fost ulterior autentificate.

Astfel, dosarele civile XXXXX au fost repartizate conform sistemului aleatoriu la diferiți judecători, inclusiv judecătorului Vasile Rusu, pentru ca ulterior, din motive necunoscute, să se afle în procedura de examinare a judecătorului Vasile Rusu, care acționând contrar prevederilor art. 187 Cod procedură civilă, în cazul în care constată că în fața aceleiași instanțe se află mai multe procese cu aceleași părți sau mai multe procese intentate de un singur reclamant împotriva a câțiva pârâți sau mai mulți reclamanți ai aceluiași pârât și că aceste procese sunt conexe prin temeuri de apariție sau prin probe, judecătorul este în drept să conexeze printr-o încheiere aceste pricini într-un singur proces. În speță nu se constată mai multe procese cu aceleași părți sau intentate de un singur reclamant, de fapt fiind 12 petiționari, nici mai mulți reclamanți ai aceluiași pârât, or, în procedură specială nu există pârât, nici despre aceleași temeuri de apariție, fiind probe diferite pentru fiecare cerere și petiționar în parte, prin încheierea din 30.01.2014 a dispus conexarea lor într-o singură procedură sub numărul unic XXXXX, ședința fiind stabilită pentru 11 martie 2014.

Reprezentantul petiționarilor Dorel Turcan despre data și ora ședinței, precum și judecătorul care va examina cauza adică, Vasile Rusu a fost informat de către persoana pe numele Nicolae Panin, iar în cadrul ședinței de judecată din 11 martie 2014 petiționarii nu au fost prezenți în toate cererile adresa de domiciliu a petenților era indicată localitatea Strășeni, Republica Moldova, iar potrivit avizelor de recepție a citațiilor, cât și a probelor administrate în cadrul urmăririi penale, unele din adrese indicate în cereri nu există sau persoanele citate nu locuiesc pe adresele menționate,

semnăturile petiționarilor din copiile actelor de identitate anexate și cele din cererile adresate instanței de judecată vizibil diferă, fapt care urma și trebuia să trezească dubii judecătorului. Persoanele menționate în perioada vizată pe teritoriul Republicii Moldova nu s-au aflat, iar potrivit informațiilor Serviciului Stare Civilă, careva date privind nașterea sau căsătoria pe teritoriul actual al Republicii Moldova ale rudele petiționarilor nu se atestă, respectiv careva apartenență la Republica Moldova sau România nu au, procesul de judecată fiind formal, în lipsa petiționarilor, careva documente (probe) în original nu au fost prezentate instanței de către părți, și nici nu au fost solicitate de către judecător, la dosar fiind anexate doar copii cu date denaturate ale unor certificate de botez și cununie, presupuse a fi întocmite de către bisericile și parohiile aflate pe teritoriul actual al Republicii Moldova și atestă faptul nașterii sau căsătoriei pe teritoriul dat al descendenților petiționarilor, nefiind confirmate prin careva alte probe.

Mai mult, în dosarul conexat XXXXX la cererea lui Serghei Spițîn privind constatarea faptelor care au valoare juridică, se solicită printre alte pretenții și constatarea înregistrării nașterii lui Alexei Spîțîn, tatăl petiționarului, ca fiind născut la 11.07.1920, or. Strășeni, deși la dosar se anexează două copii ale certificatelor de naștere ale ultimului, ca fiind născut la 15.10.1922, în regiunea Voronej, Federația Rusă, fapte ce indică la caracterul intenționat la adoptarea hotărârii ilegale.

Prin urmare, în ședința din 11 martie 2014, judecătorul Judecătoriei Strășeni. Vasile Rusu, examinând cererile menționate, intenționat, reieșind din faptele invocate, a acționat contrar prevederilor legale, or, s-a constatat că petiționarii nu au prezentat nicio probă care ar confirma că s-au adresat la oficiul stare civilă cu o cerere de reconstituire a actelor de naștere și căsătorie, nu au anexat la materialele cauzei un careva refuz al Serviciului Stare Civilă de reconstituire a actelor de stare civilă, precum și nici nu a fost prezentată dovada faptului că obținerea documentelor necesare pentru reconstituirea actelor, este imposibilă.

În speță judecătorul Vasile Rusu intenționat a admis și încălcat normele procedurale, or, în temeiul art. 117 alin. (1) Cod de procedură civilă, probe în pricinile civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii, iar conform art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat sau pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În temeiul art. 122 alin. (1), (2) Cod procedură civilă, circumstanțele care conform legislației trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Potrivit prevederilor art. 131 alin. (1) Cod procedură civilă, explicațiile date de părți și intervenienți asupra circumstanțelor care le sunt cunoscute și care au importanță în proces urmează a fi verificate și evaluate deopotrivă cu celelalte probe.

Prin urmare, judecătorul Vasile Rusu continuând acțiunile sale criminale, intenționat acționând contrar prevederilor normelor citate, precum și art. 138 alin. (4), (5) și (6) Cod procedură civilă, a admis în proces copiile xerox prezentate ale certificatelor de botez, cununie și avizele OSC (F 28) neautentificate în modul stabilit de lege. fără a fi indicat locul de aflare a originalului, prin urmare neîndeplinind condiția legală de probă, prezentând dubii privind veridicitatea acestora, intenționat nesolicitând prezentarea originalelor, precum și intenționat nu le-a înmânat participanților la proces și anume, reprezentantului Oficiului Stării Civile.

Astfel, copiile xerox de pe avizele Oficiului Stării Civile 208 privind constatarea lipsei actului de stare civilă datează cu XXXXX fiind semnate de N. Chihai. specialist care conform ordinului nr. XXXXX se afla în concediu de maternitate începând cu data de 11.07.2012, respectiv, aceasta nu putea semna avizele anexate la actele cauzei. înscrisuri care nu pot fi admise ca probă, or, veridicitatea lor prezintă dubii.

Mai mult decât atât, la actele cauzei nu au fost anexate careva probe care ar confirma faptul că asemenea acte indicate de petiționari au existat, potrivit răspunsului Oficiului Stării Civile nr. XXXXX registrele parohiale/primăriilor Strășeni și Cojușna în perioada anilor 1937-1957 s-au păstrat integral. însă actele la care fac referire petiționarii nu sunt indicate în acestea.

Copiile - xerox ale certificatelor de cununie și de botez, prezentate instanței nu îndeplinesc condiția legală de probă, or, acestea prezintă dubii privind veridicitatea acestora.

Astfel, toate certificatele prezintă semne caracteristice identice (îndoitura foi. eroarea de tipar, ștersăturile, umbrele etc.), fiind în mod evident un singur blank, de pe care au fost făcute copii-xerox și ulterior completate, careva acte nu au fost prezentate în original.

La fel, în scopul atribuirii unui caracter legal copiilor xerox certificatelor invocate, la solicitarea judecătorului Vasile Rusu. în lipsa originalelor, au fost confirmate conform art. 8 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură nr. XXXXX prin aplicarea ștampilei avocatului Dorel Țurcanu, doar după desfășurarea ședinței de judecată în cauza dată.

În temeiul art. 166 alin. (5) Cod procedură civilă, cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau reprezentantul lui împuternicit în modul stabilit, iar potrivit art. 81 Cod procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentantului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, și alte interdicții, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității în procură eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Din cererile semnate de petiționari, în partea ce ține de semnăturile aplicate, de asemenea, urmau și trebuiau să trezească dubii privind veridicitatea, or, după cum se observă cu ochiul liber semnăturile pe cererile adresate instanței diferențiază în mod vădit de semnăturile acelorași persoane aplicate în propriile pașapoarte, neconcordanța între semnături fiind prezentă la toate cererile depuse din numele petiționarilor.

Mai mult decât, semnăturile aplicate pe acțiunile înaintate și cele aplicate pe mandat efectuate din numele uneia și aceleiași persoane, diferă semnificativ, iar pe versoul mandatelor de avocat nu este indicat expres dreptul acestuia de a semna și de a depune cereri în judecată.

Astfel, la actele cauzei sunt anexate materialele prin care, din numele persoanelor sunt aplicate semnături diferite, iar careva altă persoană nefiind împuternicită în acest sens, fapt care urma să determine pe judecătorul V. Rusu să concluzioneze că cererile sunt semnate de persoană neîmputernicită de a le semna și de a pomi și susține procesul, ceea ce iarăși indică la neveridicitatea acestora și caracterul intenționat al acțiunilor comise de către judecătorul Vasile Rusu.

Continuând acțiunile sale criminale, judecătorul Judecătorei Strășeni Vasile Rusu, acționând contrar normelor citate precum și prevederilor art. 130 alin. (1)-(5). art. 139 alin. (1)-(3) și art. 222 Cod procedură civilă, în rezultatul unui proces formal, constând doar în citirea cererilor depuse în instanța și copiilor xerox înscrisurilor prezentate în proces de către reprezentantul petiționarilor Dorel Țurcanu, fără cercetare mult aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor. călăuzindu-se de lege, a apreciat intenționat eronat ca pertinente, admisibile și veridice copiile xerox ale certificatelor de cununie, botez, precum și avizele Oficiului Stării Civile (F28) menționate în lipsa și comparare cu alte probe că datele pe care le conțin corespund realității, fără a fi prezentate participanților la proces și reprezentanților, precum și fără solicitarea și acordarea participanților la proces posibilității de a da explicații asupra lor, la 14.03.2014 în cauza civilă nr. XXXXX ilegal printr-o singură hotărâre a admis toate 11

cereri înaintate de către 12 petiționari, cetățeni ai Ucrainei și Federației Ruse (dosarul nr. XXXXX).

Astfel, legalizând în consecință posibilitatea de obținere de către cetățenii Federației Ruse și ai Ucrainei menționați, care atât de jure cât și de facto, nu au careva apartenență la Republica Moldova cât și România, a actelor de stare civilă naționale, necesare pentru solicitarea cetățeniei Republicii Moldova, cât și redobândirii cetățeniei României, hotărâre prin care s-au încălcat grav interesele publice, s-a atentat și prejudiciat grav imaginea sistemului judecătoresc al Republicii Moldova, s-a atentat și prejudiciat funcția statului la perfectarea și eliberarea actelor de stare civilă, precum și la securitatea națională a Republicii Moldova cât și altor state.

Hotărâre judecătorească care, fiind contestată, a fost casată ca ilegală prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iulie 2014 cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererile depuse de petiționari privind constatarea faptului care are valoare juridică au fost respinse ca neîntemeiate, inclusiv și din motivele menționate supra.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanță prin care inculpatului Vasile Rusu pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal să-i fie aplicată pedeapsa penală sub formă de 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa și de a exercita o activitate în organele de drept pe un termen de 5 ani.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, instanța de fond nu a reținut că inculpatul este învinuit de comiterea infracțiunii de pronunțare a unei hotărâri contrare legii. Inculpatul are statut de magistrat și este oponentul legalității statale.

3.1. Nefiind de acord cu sentința a declarat apel avocatul Igor Strătan în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanță prin care inculpatul să fie achitat de cele imputate, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești probe pertinente, concludente și utile în probarea învinuirii aduse lui Vasile Rusu nu au fost administrate, iar învinuirea adusă este eronată bazată doar pe presupuneri, deoarece procurorul nu a prezentat probe concludente dincolo de orice îndoială rezonabilă, privind intenția directă în pronunțarea hotărârii în speța dată de către judecătorul Vasile Rusu.

De asemenea, apărătorul a menționat faptul că de către procuror în actul de învinuire operează cu mai multe noțiuni din legislația procesual-civilă care la acel moment nu erau în vigoare și anume art. 187 alin. (1) al Codului de procedură civilă prevede expres că în cazul în care constată că în fața aceleiași instanțe se află mai multe

procesele cu aceleași părți sau mai multe procese intentate de un singur reclamant împotriva a câțiva pârâți sau mai mulți reclamanți ai aceluiași pârât și că aceste procese sunt conexe prin temeuri de apariție sau prin probe judecătorești este în drept să conexeze printr-o încheiere aceste pricini într-un singur proces dacă consideră că o astfel de conexare ar duce la soluționarea rapidă și justă a litigiilor și dacă este posibilă aplicarea aceleiași proceduri de soluționare a pricinilor, iar noțiunea la care face referire acuzatorul de „încheiere de transmitere spre conexare” a fost introdusă în art. 187 Cod de procedură civilă prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative, respectiv nu poate avea un efect retroactiv, și nu-i poate fi imputată lui Rusu Vasile.

Apelantul a subliniat că, simpla interpretare a dreptului, stabilirea faptelor sau cântărirea probelor efectuate de către judecători pentru a soluționa cazurile din fața lor nu ar trebui să conducă la tragerea la răspundere penală, chiar și în cazul unei neglijențe ordinare. Doar eșecurile conștiente, cu neglijențe repetate, serioase sau grave ar putea da naștere acțiunilor și sancțiunilor penale, adică pentru cele mai grave cazuri.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, apelurile declarate de către procuror și avocatul Igor Strătan în numele inculpatului au fost respinse ca fiind nefondate, cu menținerea sentinței atacate.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul a comis anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a indicat că, deși inculpatul Vasile Rusu nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate vinovăția acestuia este pe deplin dovedită prin probele prezentate de către partea acuzării, printre care declarațiile martorilor și documentele cercetate în ședința de judecată, și anume: *declarațiile martorilor Elena Postolachi (f.d. 29-30, vol. II), Dorian Pînzaru (f.d. 31, vol. I), Eleonora Gadrabura (f.d. 36-37, vol. II), Daniela Aprodu (f.d. 38, vol. II), procesul-verbal de audiere a martorului Dorel Țurcan (f.d. 32-37, vol. I); procesele-verbale de audiere a martorilor la etapa urmăririi penale, Dorian Pînzaru, Daniela Aprodu, Eleonora Gandrabur, Elena Postolachi (f.d. 38-39, 45-47, 48-49, vol. I); procesul-verbal de ridicare din cauza penală nr. 2015928189 de la ofițerul de urmărire penală al DUP al IGP al MAI. VI. Batcu din 09.02.2016 a cauzei civile nr. 2-550/2014 conexe dosarele civile 2-550/2014 la cererea lui M. Iagupov; 2-555/14 la cererea*

lui N Coșelnic; 2-596/14 la cererea lui A. Colomieț; 2- 597/14 la cererea lui A. Goncearova; 2-605/14 la cererea lui A. Malicovscaia și V. Ustinenco; 2-606/14 la cererea lui A. Nicolaev; 2-607/14 la cererea lui A. Fomicev; 2-608/14 la cererea lui S. Spițîn; 2-609/14 la cererea lui V. Fedorencu; 2-611/14 la cererea lui F. Savcenco și 2-615/14 la cererea lui T. Cotlova (f.d. 51-53, vol. I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 09.02.2016 examinare a materialelor cauzei civile nr. 2-550/2014 (conexate dosarele civile 2-550/2014 la cererea lui VI. Iagupov. 2-551/14 la cererea lui N. Coșelnic; 2-596/14 la cererea lui A. Colomieț; 2-597/14 la cererea lui A. Goncearova; 2-605/14 la cererea lui A. Malicovscaia și V. Ustinenco; 2-606/14 la cererea lui A. Nicolaev; 2-607/14 la cererea lui A. Fomicev; 2-608/14 la cererea lui S. Spițîn; 2-609/14 la cererea lui V. Fedorencu. 2-611/14 la cererea lui E. Savcenco și 2- 615/14 la cererea lui T. Cotlova) ridicate din cauza penală nr. 2015928189 de la ofițerul de urmărire penală al DUP al IGP al MAI. VI. Batcu (f.d. 55-68, vol. I); procesul-verbal de ridicare din cauza penală nr. 2015928189, de la ofițerul de urmărire penală al DUP al IGP al MAI. VI. Batcu din 29.02.2016 a cauzei civile nr. 2-609/2013 la cererea lui Tatiana Smimov (f.d. 80-81, vol. I); procesul-verbal de cercetare la fata locului din 29.02.2016 (f.d. 82-83, vol. I); procesul-verbal de cercetare la fata locului din 01.03.2016 (f.d. 161-162, vol. I).

Cu referire la apelul declarat de către procuror instanța de apel a reținut că, acesta contestă sentința sub aspectul individualizării pedepsei penale în privința inculpatului, în acest sens, solicitând aplicarea inculpatului pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa și de a exercita o activitate în organele de drept pe un termen de 5 ani.

Astfel, instanța de apel verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului a constatat că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În acest sens, instanța de apel a subliniat că, infracțiunea comisă de către inculpatul Vasile Rusu se califică ca o infracțiune mai puțin gravă, circumstanțe atenuante și agravante în privința inculpatului nu au fost reținute.

În concluzie, instanța de apel a stabilit că, aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de amendă este o pedeapsă echitabilă, legală și motivată și care va asigura realizarea scopului legii penale, de restabilire a echității sociale, corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Cu referire la apelul declarat de avocatul Igor Strătan în numele inculpatului Vasile Rusu, instanța de apel a conchis că, apelantul și-a formulat poziția de apărare în baza faptului că procurorul nu a prezentat probe concludente dincolo de orice îndoială rezonabilă, privind intenția directă în pronunțarea hotărârii în speța dată de către Vasile Rusu.

Instanța de apel raportând circumstanțele de fapt la normele de drept în vigoare la data comiterii faptei prejudiciabile, în circumstanțele în care, Vasile Rusu deținând funcția de demnitate publică, la 14 martie 2014 a manifestat intenție la pronunțarea în cauza civilă nr. XXXXX cu bună-știință a unei hotărâri ilegale prin care a admis 11 cereri înaintate de către 12 petiționari, cetățeni ai Ucrainei și Federației Ruse și acționând contrar prevederilor normelor legale, intenționat și în mod ilegal a emis hotărâre în numele legii privind constatarea faptelor juridice, și anume constatarea faptului nașterii și căsătoriei rudelor potenților pe teritoriul actual al Republicii Moldova. Or, legalizând în consecință posibilitatea de obținere de către cetățenii Federației Ruse și ai Ucrainei menționați, care atât de jure, cât și de facto nu au careva apartenență la Republica Moldova, cât și României, a actelor de stare civilă naționale, necesare pentru solicitarea cetățeniei Republicii Moldova, cât și redobândirii cetățeniei României, hotărâre prin care s-au încălcat grav interesele publice, s-a atentat și prejudiciat grav imaginea sistemului judecătoresc al Republicii Moldova, s-a atentat și prejudiciat funcția statului la perfectarea și eliberarea actelor de stare civilă, precum și la securitatea națională a Republicii Moldova, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 307 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că potrivit rechizitoriului, inculpatului i s-a imputat comiterea faptei prejudiciabile prevăzută la art. 307 alin. (2) lit. c) Cod penal, individualizată prin pronunțarea cu bună-știință a unei hotărâri contrare legii, soldată cu urmări grave.

Cu referire la învinuirea înaintată inculpatului Vasile Rusu instanța de fond a exclus din elementele constitutive ale faptei constatate circumstanțele în care acuzarea de stat a invocat încălcarea de către judecător a procedurii de primire și examinare a cererii pe motiv că cererea ar fi fost pasibilă de a fi scoasă de pe rol în sensul prevederilor art. 59 și 61 din Legea nr. 100 „privind actele de stare civilă”, pct. 159 și pct. 161 ale Instrucțiunii privind modul de înregistrare actelor de stare civilă, aprobat prin Ordinul nr. 4 al Departamentului Tehnologii Informaționale.

În acest sens, prima instanță a statuat că, obiectul juridic al cererii soluționate prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 14 martie 2014 pronunțate în cauza civilă nr. XXXXX îl constituie cererile înaintate de către 12 petiționari, cetățeni ai Ucrainei și Federației Ruse, care solicitau constatarea faptelor care au valoare juridică și anume,

constatarea faptului nașterii și încheierii căsătoriei pe teritoriul Republicii Moldova, cereri pasibile de examinare în procedură specială și care urmează a fi distinsă de procedura prevăzută de art. 59 și 61 din Legea nr. 100 „privind actele de stare civilă” privind reconstituirea actelor de stare civilă, cu deosebire că, prin cererea înaintată instanței, nu s-a solicitat reconstituirea actelor de stare civilă, și respectiv, nu există temei de a considera că nu a fost respectată procedura prealabilă de adresare cu cerere în instanța de judecată în sensul art. 170 alin. (1) lit. a) și art. 267 lit. a) Cod procedură civilă, atâta timp cât pentru categoria respectivă de cereri nu este prevăzută prin lege procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară.

Instanța de fond a stabilit că, excluderea circumstanțelor respective din elementele constitutive ale infracțiunii comise nu înlătură caracterul penal al faptei comise de Vasile Rusu cu vinovăție, or, potrivit art. 282 alin. (1) Cod procedură civilă, (1) Instanța judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care: a) acesta generează, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariția, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau patrimoniale ale petiționarului; b) petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită; c) constatarea faptului nu este legată de soluționarea unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești, circumstanțe care urmau să fie verificate de către judecător în afara oricărui dubiu rezonabil la examinarea în fond a cauzei civile și pronunțarea hotărârii Judecătoriei Strășeni din 14 martie 2014 în cauza civilă nr. XXXXX.

Cu referire la recalificarea acțiunilor infracționale, instanța de apel a menționat că, procurorul nu a contestat în această parte sentința instanței de fond, iar din oficiu, instanța de apel nu a stabilit niciun temei de a interveni în soluția instanței de fond care de altfel este una întemeiată.

În continuare, instanța de apel a conchis referitor la circumstanțele invocate de către petiționari prin cererea diferită justiției că, judecătorul Vasile Rusu intenționat a ignorat prevederile legale în sensul în care, în condițiile în care au fost păstrate registrele de stare civilă în jurisdicția și timpul invocat de petiționari, este evident faptul că petiționarii urmau să demonstreze prin probe admisibile, pertinente și concludente faptele a căror valoare juridică se solicită a fi constatată prin hotărâre judecătorească, prin acte eliberate de Oficiul Stării Civile Strășeni și/sau Serviciul Stării Civile, Ministerul Justiției.

Existența avizului privind constatarea lipsei actului de stare civilă constituie premisă pentru un cetățean să se adreseze la organul de stare civilă competent pentru depunerea cererii de reconstituire a actului, circumstanțe care nu obligă petiționarul la procedură prealabilă, dar care impune judecătorului sarcina de a verifica legalitatea

și temeinicia cerințelor înaintate prin prisma art. 282 și art. 285 Cod procedură civilă, având în vedere faptul că hotărârea judecătorească pronunțată într-o astfel de procedură este un document ce confirmă faptul constatat și servește drept temelie pentru înregistrarea, după caz, a faptului în organele respective, după rămânerea irevocabilă a hotărârii.

Astfel, instanța de apel a notat că, la examinarea cererilor de constatare a faptelor care au valoare juridică, instanțele judecătorești vor solicita de la petiționari prezentarea probelor (înscrisurilor) care confirmă imposibilitatea primirii sau reconstituirii documentelor care confirmă faptul concret, fie lipsa ordinii de înregistrare a faptului, fie nerespectarea regulilor de înregistrare a faptului și imposibilitatea de a recurge la el în condiții concrete.

Prin imposibilitatea de a primi documentul se înțelege și cazul în care documentul care confirmă faptul în realitate există. Însă în conținutul lui au fost admise defecte sau inexactități, care îl privează de semnificația probantă, corectarea cărora este imposibilă, iar prin imposibilitatea de a reconstitui documentul pierdut se înțelege că organul corespunzător este lipsit de posibilitatea de a elibera duplicatul documentului necesar în legătură cu pierderea sau nimicirea.

În sensul art. 20 alin. (2) din Legea nr. 100-XV „privind actele de stare civilă” coroborat cu prevederile art. 47 alin. (2) Codul familiei, se deduce că în cazul în care lipsesc actele și probele care confirmă faptul nașterii și este imposibilă eliberarea duplicatelor respective din lipsă de acte de stare civilă. Înregistrarea nașterii copilului se face doar pe baza hotărârii instanței judecătorești privind stabilirea faptului nașterii copilului de către o femeie concretă. În temeiul art. 281 lit. n) Cod procedură civilă, care urmau să fie verificate de către judecător la examinarea cauzei civile în fond.

Subsecvent, instanța de apela reținut declarațiile martorului Elena Postolachi care a indicat că nici o persoană dintre cele 17 petiționari nu s-a adresat pentru perfectarea actelor la OSC Strășeni și nu cunoaște dacă s-au adresat la alte Oficii de Stare Civilă. Persoanele nu s-au prezentat la sediul OSC cu cereri de stabilire a nașterii, căsătoriei, a verificat registrele. La fel, martorul a comunicat că OSC deține registre separate pentru fiecare categorie, de înregistrare a nașterilor, căsătoriei, nu a eliberat nici un act/confirmare privind nașterea, căsătoria acelor persoane participante la procesul respectiv.

Instanța de apel reține și declarațiile martorului Eleonora Gandrabur care a indicat că, a verificat anumite certificate emise de OSC și s-a depistat că unul din ele Forma 28 a fost semnat de către o persoană care în acea perioadă se afla în concediu și nu putea semna actul, iar alte certificate prezentau elemente de fals și anume, nu coincideau parohiile și ștampilele și denumirile indicate în ștampile. Din procesul-

verbal al ședinței de judecată din 14 martie 2014 în cauza civilă cu nr. 2-550/2014 se desprind lacune în ceea ce privește procedura legală de autentificare a copiilor de pe înscrisurile prezentate la cererea diferită justiției, or. în cazul în care acestea nu erau prezentate în forma și condițiile prevăzute de art. 138 Cod procedură civilă și respectiv nu erau admisibile în proces. în condițiile în care. la depunerea cererii nu s-a dispus de a nu da curs cererii, judecătorul putea și trebuia să se expună prin hotărâre judecătorească asupra inadmisibilității înscrisurilor respective în calitate de probe în proces și nicidecum să solicite reprezentantului petiționarului a certifica copiile de pe înscrisuri după pronunțarea hotărârii judecătorești. Or, în condițiile în care înscrisurile prezentate nu corespundeau criteriilor de admisibilitate întru judecarea completă și obiectivă a cauzei, verificarea legalității și temeiniciei cerințelor petiționarului, judecătorul putea și trebuia să solicite avocatului să prezinte originalul înscrisurilor invocate cu titlu de probă în proces, circumstanțe care în condițiile în care ar fi fost respectate, urmau să fie reflectate în procesul-verbal al ședinței de judecată.

Totodată, analizând conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată în cauza respectivă, instanța de apel a menționat că, imediat după etapa procesului civil la care părțile suni în drept să înainteze cereri și demersuri în temeiul art. 203 Cod de procedură civilă. Iară a soluționa cererea reprezentantului OSC Strășeni privind scoaterea de pe rol în camera de deliberare și prin încheiere motivată, judecătorul a purces la cercetarea înscrisurilor din dosar, invocându-se art. 222 Cod de procedură civilă, a continuat cu susținerile verbale în temeiul art. 213 Cod de procedură civilă și a dispus amânarea ședinței de judecată pentru 14 martie 2014. ora 08:30. dată la care instanța a pronunțat contrar art. 269-270 Cod de procedură civilă, dispozitivul încheierii prin care a fost respinsă cererea privind scoaterea de pe rol. consecutiv s-a retras în camera de deliberare și respectiv, după pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, a declarat închisă ședința de judecată.

În acest sens, instanța de apel a constatat că, a fost încălcată inclusiv procedura de examinare a cauzei civile care indică asupra caracterului formal al ședinței de judecată și anume, contrar prevederilor art. 212. 213 și art. 214 Cod procedură civilă, cu titlu de norme generale aplicabile în procedură specială, judecătorul a dat citire cererilor, omițând să audieze explicațiile participanților la proces și să stabilească ordinea consecutivității cercetării probelor, context în care se atestă că judecătorul a examinat cauza doar în baza cererilor înaintate și a înscrisurilor prezentate la cerere și nu a audiat explicațiile reprezentantului petiționarului și motivelor de adresare în instanța de judecată cu astfel de cereri în procedură specială, nefiind astfel elucidate circumstanțele de fapt în privința cărora se solicită constatarea faptelor care au valoare juridică pentru petiționari. Astfel, deși prin hotărâre judecătorească, judecătorul se

expune asupra constatării faptelor care au valoare juridică și care urmau să producă efecte juridice în favoarea a 12 petiționari, în baza mai multor dosare civile conexe, la etapa dezbaterilor judiciare, contrar prevederilor art. 222 Cod procedură civilă, coroborat cu prevederile art. 130-138 Cod procedură civilă și art. 139 Cod procedură civilă, privitor la aprecierea probelor, prezentarea și cercetarea înscrisurilor, aprecierea autenticității probelor scrise, judecătorul nu a cercetat înscrisurile anexate la cerere prin individualizarea înscrisului prin număr și dată. autoritate emitentă, original sau copie certificată, foaia dosarului la care se dă citire și se cercetează înscrisul și respectiv, a pronunțat o hotărâre judecătorească arbitrară, lipsită de suport probatoriu, circumstanțe care confirmă că judecătorul a eludat procedura legală de cercetare mult aspectuală și obiectivă a probelor în proces și respectiv, a manifestat intenție la pronunțarea cu bună-știință a unei hotărâri ilegale.

Prin urmare, circumstanțele constatate în ședința de judecată în afara oricăror dubii rezonabile indică asupra faptului că judecătorul unipersonal a decis în privința conexării, cu toate că nu se întrunesc temeiurile de conexitate a cauzelor prevăzute la art. 187 alin. (1) Cod procedură civilă și anume, aflarea pe rolul aceleiași instanțe de cauze conexe prin pretenții, temeiuri de apariție sau prin probe și doar dacă conexarea se face în scopul evitării pronunțării de hotărâri contradictorii, circumstanțe inaplicabile speței de examinare în procedură specială a unor cereri care privesc petiționari și interese distincte, ale căror temeiuri de apariție și probe trebuie să fie distincte. Or, între petiționari nu există legătură de rudenie sau altă apartenență care ar justifica înscrisurile emise în aceeași perioadă de către aceeași autoritate cum sunt certificatele de botez și cununie, alte certificate eliberate de autoritățile neconstituționale „administrația de stat a s. Sucleia. Republica Moldovenească Transnistreană” (spre exemplu f.d. 7 din dosarul civil nr. 2-615/2014, corp delict), înscrisuri cu conținut similar prezentate la fiecare dintre cele 11 cereri privitor la petiționari și rudele acestora care nu au apartenență la teritoriul Republicii Moldova și/sau a României la etapa respectivă, precum și circumstanțele din care rezultă cercetarea arbitrară de către judecător a înscrisurilor prezentate la cerere, omisiunea judecătorului de a cerceta și a aprecia mult aspectual, complet și obiectiv înscrisurile prezentate și circumstanțele de fapt în baza cărora se solicită constatarea faptelor care au valoare juridică, apreciate prin coroborare cu faptul că cauza civilă a fost examinată într-o singură ședință de judecată, demonstrează caracterul intenționat al pronunțării cu bună-știință a unei hotărâri judecătorești ilegale.

Instanța de apel a apreciat critic alegațiile părții apărării precum că, în instanța de fond a fost admis demersul acuzatorului și a dat citire declarațiilor martorului Dorel Țurcanu depuse în cadrul urmăririi penale în speța dată din motiv că ultimul se

eschivează cu rea-voință de a se prezenta în instanța de judecată, iar cel mai grav este faptul că instanța de judecată a ajuns la concluzia de vinovăție anume prin declarațiile date în cadrul urmăririi penale a martorului Dorel Țurcanu, iar apărarea nu a avut posibilitatea de a da întrebări martorului din motiv că în cadrul urmăririi penale nu a fost efectuată acțiunea procesuală de confruntare. Or, instanța de apel reținut că în cadrul cercetării judecătorești acuzarea de stat a administrat probe pertinente și concludente care au demonstrat că martorul Dorel Țurcanu se eschivează cu rea-voință de a se prezenta în fața instanței de judecată.

Instanța de apel a subliniat în acest sens că, declarațiile martorului Dorel Țurcanu nu constituie unica proba incriminatorie, în acest sens, procurorul a administrat un sistem de probe, care au fost apreciate în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod procedură penală și având în vedere că la faza urmăririi penale nu a fost efectuată confruntarea dintre martorul respectiv și inculpatul Vasile Rusu, instanța de fond a reținut declarațiile acestui martor, ca urmare a aprecierii acestora prin coroborare cu probele pertinente și concludente administrate în proces, probe care au fost cercetate nemijlocit în ședința de judecată.

De asemenea, în susținerea poziției de apărare a inculpatului Vasile Rusu, avocatul acestuia a invocat faptul că de către procuror în actul de învinuire operează cu mai multe noțiuni din legislația procesual-civilă care la acel moment nu erau în vigoare și anume art. 187 alin. (1) al Codului de procedură civilă (în vigoare la 30.01.2015) prevede expres că în cazul în care constată că în fața aceleiași instanțe se află mai multe procese cu aceleași părți sau mai multe procese intentate de un singur reclamant împotriva a câțiva pârâți sau mai mulți reclamânți ai aceluiași pârât și că aceste procese sunt conexe prin temeuri de apariție sau prin probe judecătorul este în drept să conexeze printr-o încheiere aceste pricini într-un singur proces dacă consideră că o astfel de conexare ar duce la soluționarea rapidă și justă a litigiilor și dacă este posibilă aplicarea aceleiași proceduri de soluționare a pricinilor, iar noțiunea la care face referire acuzatorul de „încheiere de transmitere spre conexare” a fost introdusă în art. 187 al Cod de procedură civilă prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 17 din 05.04.2018, respectiv nu poate avea un efect retroactiv, și nu-i poate fi imputată lui Vasile Rusu, astfel la 0.01.2014 nu exista o așa noțiune în lege de „hotărâre de transmitere spre conexare”.

La acest capitol, instanța de apel a susținut că inculpatului prin actul de învinuire i s-a incriminat faptul că a acționat contrar prevederilor ar. 187 Cod procedură civilă, și anume că în cazul în care constată că în fața aceleiași instanțe se află mai multe procese cu aceleași părți sau mai multe procese intentate de un singur reclamant împotriva a câțiva pârâți sau mai mulți reclamânți ai aceluiași pârât și că aceste

procesele sunt conexe prin temeuri de apariție sau prin probe, judecătorul este în drept să conexeze printr-o încheiere aceste pricini într-un singur proces. Or, modificările operate la art. 187 Cod de procedură civilă și la care face referire partea apărării nu au fost incriminate inculpatului Vasile Rusu.

În acest sens, instanța de apel a conchis că judecătorul Vasile Rusu unipersonal a decis în privința conexării, cu toate că nu se întrunesc temeiurile de conexitate a cauzelor prevăzute la art. 187 alin. (1) Cod de procedură civilă, deși între petiționari nu există legătură de rudenie sau altă apartenență care ar justifica înscrisurile emise în aceeași perioadă de către aceeași autoritate cum sunt certificatele de botez și cununie, alte certificate eliberate de autoritățile neconstituționale „*administrația de stat a s. Sucleia, Republica Moldovenească Transnistreană*” (spre exemplu f.d. 7 din dosarul civil nr. 2-615/2014. corp delict), înscrisuri cu conținut similar prezentate la fiecare dintre cele 11 cereri privitor la petiționari și rudele acestora care nu au apartenență la teritoriul Republicii Moldova și/sau a României la etapa respectivă.

Astfel, instanța de apel a constatat că, judecătorul Vasile Rusu în mod intenționat, cu abuzul deliberat și neglijență gravă a pronunțat o hotărâre contrară legii, fapt care constituie temei de tragere la răspundere penală a persoanei, or, încălcând intenționat prevederile legale Vasile Rusu în calitate de judecător la data comiterii infracțiunii, a emis o hotărâre care în esență sa este contrară legii prin faptul că este bazată pe expunerea unor circumstanțe de fapt inexistente, cum ar fi nașterea și căsătoria persoanelor fizice, în baza unor înscrisuri a căror autenticitate nu a fost verificată și demonstrează caracterul nefondat al cererii, și respectiv, care urma să determine judecătorul la emiterea unei hotărâri judecătorești legale și întemeiate, fără a verifica condițiile și premisele de adresare a petiționarilor cu cerere în instanța de judecată, precum și omițând să cerceteze înscrisurile nemijlocit în ședință de judecată sub aspectul admisibilității în proces, hotărârea pronunțată fiind astfel bazată pe aprecierea de către instanță a circumstanțelor de fapt și de drept denaturate și inexistente, care conduc inevitabil la ilegalitatea totală a hotărârii judecătorești.

Astfel, ipoteza formulată de apărare nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, circumstanțe care de fapt și de drept combat argumentele apărării și confirmă în afara oricărui dubiu rezonabil elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 307 alin. (1) din Codul penal comise cu vinovăție de către Vasile Rusu împotriva justiției, or, Vasile Rusu fiind persoană de demnitate publică, judecător, în virtutea acestei funcții era obligat să execute întocmai cerințele legii la îndeplinirea justiției, să asigure ocrotirea drepturilor și libertăților cetățenilor, onoarei și demnității lor, apărarea intereselor societății, iar judecarea cauzelor urma să fie efectuată în ședință judiciară cu respectarea tuturor regulilor de procedură judiciară, circumstanțe

care, de fapt și de drept, depășesc limitele intimei aprecieri a probelor și de interpretare a normelor materiale și procedurale, și care, fiind coroborate cu înscrisurile puse la baza hotărârii pronunțate, acțiunilor și inacțiunilor judecătorului și ale participanților la proces, demonstrează rea-credința la înfăptuirea justiției și respectiv, vinovăția persoanei în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 307 alin. (1) Cod penal.

Cu referire la solicitarea avocatului Igor Strătan privind constatarea încălcării drepturilor lui Vasile Rusu de către instanța de fond și anume dreptul la un proces echitabil, instanța de apel o găsește nefondată, fiind lipsită de un suport probatoriu solid, or din materialele cauzei penale rezultă că instanța de fond nu a admis careva încălcări a dreptului inculpatului Vasile Rusu la un proces echitabil, afirmațiile avocatului acestuia susținute în acest sens fiind apreciate ca declarative, reproduc prevederi legale care sunt imputate instanței de fond, ca nefiind respectate. Însă careva material probatoriu în acest sens, lipsește.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Vasile Rusu recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Cod penal, a-i stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa și de a exercita o activitate în organele de drept pe un termen de 5 ani.

În motivarea cerințelor sale, procurorul susține că, instanțele anterioare nefondat au stabilit o pedeapsă prea blândă inculpatului, indicând aceleași motive ca și în cererea de apel.

5.1. Nefiind de acord cu decizia, avocatul Igor Strătan în numele inculpatului declară recurs ordinar, prin care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea înaintate din motiv că în acțiunile acestuia lipsesc elementele infracțiunii imputate.

În motivarea recursului declarat, avocatul susține că inculpatului eronat i-a fost încriminat art. 307 Cod penal, or, ținând cont de independența judecătorului și normei specificate mai sus, este clar că Vasile Rusu nu a pronunțat cu bună-știință o hotărâre ilegală. Mai mult, din materialele dosarului nu s-a demonstrat cu certitudine învinuirea înaintată.

Subsecvent, apărătorul indică că, condamnarea unei persoane nu poate fi bazată doar presupunere, încălcându-i în acest sens lui Vasile Rusu dreptul la un proces echitabil.

În rest, recurentul indică aceleași argumente menționate și în cererea de apel.

6. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Colegiul penal lărgit constată că, aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel, și anume decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuia să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea cererilor de apel, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit reamintește că, instanța de apel prin decizia pronunțată la 30 ianuarie 2019, a respins apelurile declarate de către procuror și avocatul Igor Stratan în numele inculpatului, cu menținerea sentinței primei instanțe.

Astfel, în partea descriptivă a deciziei instanța de apel a depășit limitele judecării cauzei, dat fiind faptul că s-a expus și asupra procedurii de examinare a cauzei civile care de fapt nu face obiectul examinării a speței respective.

Mai mult decât atât, Colegiul penal lărgit a constatat că instanța de apel în pct. 7.7. din decizia pronunțată a indicat că „(...) judecătorul Vasile Rusu în mod intenționat, cu abuzul deliberat și neglijență gravă a pronunțat o hotărâre contrar legii”, drept urmare, instanța de judecată, a depășit limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, contrar prevederilor art. 325 Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul penal subliniază că, din dispoziția art. 307 Cod penal coroborat cu art. 17 Cod penal se desprinde că, în cazul pronunțării unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărâri contrare legii, vinovăția se poate exprima doar în intenție.

Conform prevederilor art. 17 Cod penal, se consideră că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau admitea, în mod conștient, survenirea acestor urmări.

Cu referire la modalitatea intenției, apreciem că infracțiunea specificată la art. 307 Cod penal poate fi săvârșită numai cu intenție directă, astfel intenția directă presupune întrunirea cumulativă a două elemente: *elementul intelectual și elementul volitiv*.

În particular, factorul intelectual al intenției în ipoteza infracțiunii de pronunțare a unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărâri contrare legii prevăzută la art. 307 alin. (1) Cod penal se exprimă în conștientizarea de către judecător că pronunță o sentință, decizie, încheiere sau hotărâre contrară legii (astfel atentând la relațiile sociale cu privire la înfăptuirea justiției sub aspectul corespunderii prevederilor legale a actelor judecătorești – sentințe, decizii, încheieri sau hotărâri).

În acest context, Colegiul penal lărgit face trimitere la Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 28.03.2017, care a menționat că, „*Judecătorii pot fi trași la răspundere penală în temeiul art. 307 din Codul penal doar în cazul în care este probată indubitabil, dincolo de orice îndoială rezonabilă, intenția directă în pronunțarea unei hotărâri, sentințe, decizii sau încheieri contrare legii.*”

Din analiza celor invocate supra se poate preciza că la antrenarea răspunderii penale a judecătorului în temeiul art. 307 CP RM, urmează să fie acordată o atenție sporită la stabilirea lipsei unei erori judiciare (care nu implică rea-credința), precum și a probării intenției judecătorului (dincolo de orice îndoială rezonabilă).

Colegiul penal lărgit atrage atenția asupra faptului că, instanța de apel contrar celor menționate mai sus, în motivarea deciziei pronunțate subliniază că vinovăția inculpatului a fost demonstrată din cumul de probe administrat în respectiva cauză penală, fără a da o apreciere clară tuturor probelor din puncte de vedere al coroborării acestora, încălcând principiul in *dubio pro reo* (orice dubiu este interpretat în favoarea celui acuzat).

În acest context, Colegiul penal lărgit menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, și invocând doctrina juridică națională, remarcă faptul că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le

conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de Codul de procedură penală și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute.

Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Intima convingere se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și nemotivate și sub aspectul încălcării principiului prezumției nevinovăției.

Or, instanța de apel omite să se expună asupra faptului că, hotărârea civilă pronunțată de către judecătorul Vasile Rusu la 14.03.2014, a fost casată de către instanța ierarhic superioară și din „alte motive”.

De asemenea, instanța de recurs ordinar face trimitere la motivarea contradictorie a instanței de apel în partea declarațiilor date de către martorul Dorel Țurcan, și anume *„declarațiile cărora s-a dat citire la etapa cercetării judecătorești în circumstanțele în care acuzarea a demonstrat prin probe pertinente și concludente că martorul Dorel Țurcanu se eschivează cu rea-voință de la instanța de judecată, și care nu stau la baza sentinței având în vedere faptul că la etapa urmăririi penale nu a fost efectuată confruntare între martor și Rusu Vasile, astfel că declarațiile sale urmează a fi apreciate doar în coroborare cu probele pertinente și concludente administrate în proces, cercetate nemijlocit în ședință de judecată, având în vedere faptul că declarațiile sale nu au un caracter determinant, precum și ținând cont de prezența la materialele cauzei penale a altor mijloace de probă solide cu care acestea coroborează și demonstrează vinovăția lui Rusu Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 307 alin. (1) Cod penal”*. Or, instanța de apel a indicat aceste declarațiile drept probă ce demonstrează vinovăția inculpatului, însă în partea descriptivă interpretează neuniform această poziție.

Totodată, Colegiul penal lărgit reamintește că, resursele disponibile în dreptul intern trebuie să fie eficace (*citarea legală, amenda judiciară, etc*), iar pentru a demonstra vinovăția unei persoane acuzate, probele care se pun la baza învinuirii urmează a fi cercetate și indicate cu precizie asupra admiterii sau respingerii acestora.

Astfel, Colegiul penal lărgit susține că, instanța de apel a pronunțat o decizie contradictorie și insuficient motivată, prin care a depășit limitele învinuirii și a încălcat principiul *in dubio pro reo*, contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului, or, jurisprudența CtEDO indică faptul că, „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.” (cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, nemotivarea clară și concisă a soluției pronunțate de către instanța de apel reprezintă prin sine neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel, ce se consideră eroare de drept și este temei pentru recurs.

Colegiul penal lărgit indică că eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Maxim Gropa și avocatul Igor Stratan în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, în cauza penală în privința inculpatului *Rusu Vasile XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac, publicată integral la **18 februarie 2020**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Burduh

Iurie Bejenaru